

מעבורת אל החור השחור שביקום הנפש

לא, זה לא מסע של דילוגים בין פצעים, לא קפיצה מאבן אל אחותה לחצות בבטחה איזה נחל. זה לא בעור, זה משהו אחר, יותר כמו חור שחור, אתה מביין?

ה פצע-פצע, הם אומרים. אני מבין, אבל... איך פצע? איך? כי פצע זה בעור, זה בבשר, אפילו עד העצם, אבל אפשר לדעת, לאתר כיוון, להתקרב אל הכאב החשוף כמעט לעיניים, או לפחות לידיעה. הדהודי כאב מתיישן נגמעים עם כיוון ועם גלד ועם עקומת החלמה, ויש מה שנמלט אל מחוזות אין-פצע-כלל. אז איך זה פצע? זה משהו יותר, הרבה יותר, הרבה פחות נמסר ומתרצה, שמהדהד גלים-גלים בפעילות כבידה עד לשולי יקום הנפש.

ואם רק פצע, איך בא אלי כזה מין הָרֶסֶס-כִּלְחִי במו ידיי? ובשביל מה? ובשביל מי? היה אפשר הרבה יותר מכמה גיליונות נייר די מועטים, מהקרבת חיים שלמים על מזבחות שולי שוליים. "הנה, תראו, כתבתי שיר!". אפילו הסטטיסטיקה כבר התפקעה כשהתייצבה מנגד לספר בשבע-מאות שמונים-ושלוש נקודות מתוך שמונה-מאות אפשריות: זה רבע אחוזון עליון – כלומר אתה. יהיה זה אפוא מעתה מְקַדֵּם העלבון שתישא. כל זה, כל זה ומה יצא מזה בסוף? אחד לבד על רפסודה שמשחזר קווים על המפה שנרטבה, האופק כבר מזמן חידה, ומלח מנקר את האוויר.

מתי זה בא אליי? מתי זה ככה בא ונאסף? לפני שנה כמעט. נסעתי לי באוטובוס-שעות לריאיון סופסוף בעיר אחת קטנה, אמריקה לטינה. "אנדינה" אז קראנו לה בחיך שאל מתוך טקסט. עוד ניסיון מכאן, עוד ניסיון משם – נשארתי לא מובן. יש מאבק אך אין פליאה. עוד ניסיון מכאן-משם, ושוב – יש מאבק באין פליאה. נשארתי לא מובן. זה לא אני הרי, אפילו לא חציי. לא אחייך בחום אל העולם מעל נייר עיתון, לא אשתחרר

מהר שעל כתפיי, העול המשונה – קיום מצוות אזהרה לאור־אֶת־מתנותי. לא ככה, לא בעת הזאת. ויתרתי על כל זה. גם מהאין שעוד היה, נתח חיים נלקח. נותר רק להביט שוב באפשר המתפורר, נותרה רק שאלה שתהדהד מעל האין־עיתון, בפאתי יצירתי: ההקדשות לשני ספריי.

אכן־אכן, הקדשתי את שני ספריי בשירה לשני הוריי. הראשון לזכרו של "אבי שבגילי", שמאז הולך ונעשה צעיר ממני. השני לכבודה, שתיבדל לחיים ארוכים וטובים, של אימא שלי – "על כל הלב הזה שנטעת בקרבי, ועל המסירות הזאת שאין לה סוף". ולא, רק רגע, לא, זה לא מסע של דילוגים בין פצעים, לא קפיצה מאבן אל אחותה לחצות בבטחה איזה נחל – פצע א', פצע ב' ואז... לא חלוקת עבודה בין פצעים, לא סבב בין חדרי הבית או הלב. זה לא בעור, זה משהו אחר, יותר כמו חור שחור, אתה מבין?

כי מה זה חור שחור, הרי? זו מסת אדירים קרוסה אל תוך עצמה. וכמה שאדירים – היא כלל אינה נראית, הרי אורה כולו בלוע. וכמה שלא־נראית – מקפלת־מעוותת את כל המרחב מסביבה, מאיטה ומקמטת את הזמן, זרועות עלומות שלוחות חרש אל מרחקי כל עבר ומתערבות בכול. האין הזה שנוכח יותר מכל ישנו שהיה אי־פעם, אתה מבין? עם זה שלי, החור ההוא, האפלה, הבור ההוא בזמן, דיברתי דיבורי שנים. מתקרב ומתרחק ושוב מתקרב לאיטי, העזתי לפסוע על שפתיו, לפתע עד כדי להישמט, פתאום עד כדי ליפול וליפול וליפול אל קרבו, אל קרבי. הלכתי אל עצמי, הלכתי אל אבי המת, המתקרב, הלכתי כילד שכבר היה לאב שהלך בעצמו, שעזב, הלכתי כיתום שלא הסכין ליתמותו, האבל ההוא שלא נאבל כבר גידל מתוכו אבא טוב, רחוק ומיטיב, עכשיו הולך עמו אל עמקי יקומו, אל אביו. יתמות שנדחסה לה כך בחלל שתיקת שנים ינקה לפתע שאיפה, קליפת האופל נעטפה דמדומים נמסרים שהחלו עוטפים את הלב, מעסים בחלבם את הדחס. משהו זעק סופסוף ומשהו שקט סופסוף, השתנו קימוטי המרחב, זמן נכרך סביב עצמו, נגע בקצה־זמן שעצר וחיכה, עד כדי אפשר־לנשום, עד כדי לראות־לראות באור חדש – המיה נמזגת בְּמִילָה. לא, לא דילוג שבין פצעים, לא פצע לא – זה חור שחור, אתה מבין?

אי־שם־אי־כאן בשדות שמיי ריחפה לה עין האופל, כה כבדה ושתוקה, והספרות הזאת, הכתיבה – שכבר ראיתי בה ערפד מוצץ את לשד החיים, את לשד האפשר – הייתה לי מעבורת אל החור השחור הזה שביקום נפשי. ומה שכלל אינו ברור מראש – הייתה גם מעבורת לחזור, אל חיים שקומטו קצת אחרת, אל זמן שפתע השתנה, אל מניפת אפשר חדש שככה נפרשה, כאילו קלידים משם מהדהדים כאן בעוצמה לא־תאמן ומְשֻׁנִּים הכול משם ועד עולם. איך רק מבין צללי־צללים של תוך התוך נמזג בי חלב התהומות, סמך ומטהר. מפליא, אכן מפליא לאלו מרחקים היה צריך אדם לנדוד כדי להתייצב בטוב על נקודה אחת, כדי לקרוס סופסוף לאפס ממדים. עכשיו, מרגע שקרס, דומה שאין עוד משמעות לכל הנדודים.